UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Stelling: de notaris kan de rol van gezinsadvocaat bij scheiden zonder rechter prima vervullen

Dijksterhuis, B.M.

Publication date
2016

Published in
Notariaat Magazine

Link to publication

Citation for published version (APA):
Dijksterhuis, B. M. (2016). Stelling: de notaris kan de rol van gezinsadvocaat bij scheiden zonder rechter prima vervullen. *Notariaat Magazine*, *2016*(5), 13.

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:12 Sept 2026

Peiling

De notaris kan rol van gezinsadvocaat bij scheiden zonder rechter prima vervullen

In het rapport 'Een verkenning naar een kindvriendelijke advocatuur' pleit de Kinderombudsman voor een zogenoemde 'gezinsadvocaat', één advocaat voor het hele gezin. Volgens hem is de advocaat een belangrijke schakel in het scheidingsproces. In onderling overleg overeenstemming bereiken, moet de norm zijn, niet het procederen. Dit klinkt ook als een taak voor de notaris. Wat vinden betrokkenen?

Arthur de Kok, notaris Borne

'In de praktijk vervult de echtscheidingsnotaris deze taak al!'

'Volgens het rapport moet iemand over de juiste competenties beschikken om een "kindvriendelijke scheiding" te begeleiden. Dat is iemand die zich heeft gespecialiseerd in familiezaken en weet wat een scheiding doet met een gezin. De daarbij benodigde vaardigheden bestaan uit: conflicten voorkomen/de-escaleren, leeftijdsspecifiek communiceren, samenwerken met andere disciplines, en er voor het hele gezin kunnen zijn. Verder moet hij ook beschikken over een onbevooroordeelde houding, oprechte interesse en empathisch vermogen. Heel wat notarissen zijn opgeleid tot *family*-mediator middels een specialisatieopleiding. Een groep noemt zich zelfs echtscheidingsnotaris en beschikt zeker over alle genoemde eigenschappen die het rapport nodig acht en houdt zich in de praktijk dagelijks bezig met echtscheidingen. Daarbij staan kinderen centraal en worden deze ook – leeftijdsafhankelijk – betrokken in het echtscheidingsproces. Nu al lukt het voor meer dan de helft van de scheidende stellen om afspraken buiten de rechter om te maken. En steeds vaker gebeurt dat via een echtscheidingsnotaris. Simpelweg omdat het "gewone" mensen zijn, juridisch goed onderlegd, graag iets betekenen voor echtparen in moeilijke omstandigheden en de belangen van alle betrokken partijen, dus zeker de kinderen, in de gaten houden. Het is dus niet de vraag óf dit een taak voor de notaris kan zijn, in de praktijk vervult de echtscheidingsnotaris deze taak al!'

'Bij een scheiding waarbij kinderen in het spel zijn, vereist de wet dat de rechter het ouderschapsplan goedkeurt. Deze quasi-notariële rol van de rechter is wezensvreemd aan de originele taak van de rechter om uitspraak te doen in een geschil. In het overgrote deel van de scheidingen is er echter geen geschil. Niet over de vraag of partijen uit elkaar willen en ook niet over de omgang met de gezamenlijke kinderen. De vraag is waarom die ouders dan eigenlijk naar de rechter zouden moeten. Ook voor kinderen kan een "gang" naar de rechter met toga's, metaaldetectoren en een eventueel gesprek van 8 tot 20 minuten ingrijpend zijn. Het helpen van partijen om juridisch deugdelijke overeenkomsten te maken, is typisch een taak voor een gezamenlijke advocaat of notaris. In beginsel hoef je je als ouder ook niet te "verantwoorden" bij de rechter voor het feit dat je gaat scheiden. Dat je gaat scheiden, maakt je nog geen slechte ouder. Voor de VVD staat deugdelijke juridische bijstand bij een scheiding tegen zo laag mogelijke kosten voorop. Met aanvullende scholing zou ook een gespecialiseerde notaris of een gezinsadvocaat kunnen toetsen of er een deugdelijk gezamenlijk ouderschapsplan ligt. Ouders kunnen dan kiezen of zij dat plan via een gezamenlijke notaris, via een gezinsadvocaat of, bij conflict *the old fashioned way*, via de rechter vastleggen. Zo'n keuzestelsel is kindvriendelijker, eenvoudiger, goedkoper en minder betuttelend.'

Jeroen van Wijngaarden, woordvoerder justitie VVD-fractie

'Dat je gaat scheiden, maakt je nog geen slechte ouder'

Bregje Dijksterhuis, wetenschapper en alimentatie-expert

'Mensen hebben rond de scheiding vooral behoefte aan goede voorlichting over alimentatie, verzorging van kinderen, enzovoort'

'Scheidingen waarbij kinderen zijn betrokken, zijn een maatschappelijk probleem. Uit sociaal-wetenschappelijk onderzoek komt telkens naar voren dat "scheidingskinderen" een verhoogd risico op problemen hebben rond gedrag, psyche, schoolprestaties, relaties, armoede en criminaliteit. 20 procent van de scheidingen verloopt problematisch en circa 16.000 kinderen hebben daar last van. Jaarlijks komen daar circa 3.500 kinderen bij. Ouders zijn tijdens een scheiding niet altijd in staat om samen invulling te geven aan het belang van hun kind. Een tweede probleem is dat veel mensen spijt hebben na een scheiding. Uit Brits onderzoek blijkt dat het gaat om 54 procent. Mensen blijken nauwelijks te beseffen wat de financiële en emotionele gevolgen van de scheiding zijn. Mensen hebben rond de scheiding vooral behoefte aan goede voorlichting over hun rechten ten aanzien van alimentatie, verzorging van kinderen, enzovoort. Bovendien schiet het juridisch systeem tekort; zo ontbreekt nu een gebruiksvriendelijk alimentatiesysteem. Dus als de notaris deze rol gaat vervullen, moet in ieder geval zorg gedragen worden voor volledige voorlichting over de rechten van beide partijen. Het gevaar bestaat anders dat door de neutraliteit één van de partijen door gebrek aan juiste kennis de dupe is en onterecht in de armoede belandt of zijn kinderen nauwelijks ziet.'

'De kinderombudsman pleit voor een centrale rol voor het kind bij het afwikkelen van een scheiding, voor meer eenvoud en voor minder conflicten. Dit zou bereikt kunnen worden door het inzetten van één deskundige die opkomt voor alle belangen van de gezinsleden. De notaris zou wat mij betreft zo'n deskundige kunnen zijn vanwege zijn onafhankelijke en onpartijdige positie. Maar ook als inhoudelijk deskundige. Bij het opstellen van testamenten voor ouders worden de ouders ook door de notaris aangezet na te denken over de behoeften van het kind na het overlijden van de ouders. Bij een scheiding kan de notaris diezelfde denkoefening doen met de ouders. Mensen die voor hun individuele belang gaan en het onderste uit de kan willen hebben, zijn waarschijnlijk beter af bij ieder een eigen advocaat. Samen met Jeroen van Wijngaarden (VVD-Kamerlid) hebben wij gekeken naar oplossingen voor vechtscheidingen en het beter behartigen van het belang van het kind bij echtscheidingen. Wij zien daarvoor verschillende mogelijkheden die deels aansluiten bij de huidige wetgeving.'

'Bij een scheiding kan de notaris diezelfde denkoefening doen met de ouders'

Lucienne van der Geld, juridisch directeur van Netwerk Notarissen

Roland Knegtmans, echtscheidingsmediator/-advocaat en KIES-coach (Kinderen In Echtscheiding Situatie)

'Schoenmaker blijf bij je leest, dat is het eerste wat bij mij opkomt. Dit gezegde bezig ik ook in mijn advocatenkantoor, dat bestaat uit louter gespecialiseerde advocaten/mediators. Ik ben ervan overtuigd dat de meeste notarissen die zich richten op familierecht over een hele hoop bagage en kennis beschikken om een echtscheiding te kunnen regelen. Maar een scheidingsproces begeleiden, vraagt vaak specialisaties op meerdere vlakken. Waar wij ons in onderscheiden, en dan spreek ik voor mezelf, is de manier waarop wij met de echtelieden én met de kinderen aan de slag gaan. Communicatie is daarbij van essentieel belang. Immers, partners scheiden en ouders blijven!

Emoties spelen hierbij een ontzettend grote rol en het is aan de mediator om steeds weer de balans te zoeken, de rollenpatronen te herkennen en de partners hiervan bewust te maken. Waar ons kantoor zich echt in onderscheidt, is dat wij ook de kinderen op een professionele manier in het proces meenemen, zodat het kind echt voorop staat. Het kind kan en mag op deze manier aangeven wat het echt voelt, wenst en bezighoudt. Deze unieke combinatie van advocatuur, mediation en ouder- en kindbegeleiding onder één dak maakt ons tot een echte "gezinsadvocaat".'

'Partners scheiden en ouders blijven!'